

СЕКЦІЯ ІХ. ВОЄННІ НАУКИ, НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА ТА БЕЗПЕКА ДЕРЖАВНОГО КОРДОНУ

АДАПТАЦІЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ДО СУЧАСНИХ ГІБРИДНИХ ЗАГРОЗ: ВЗАЄМОДІЯ ВІЙСЬКОВИХ ТА ПОЛІЦЕЙСЬКИХ СИЛ В УМОВАХ НЕСТАНДАРТНИХ СИТУАЦІЙ

Шевчук Іван Сергійович

курсант Навчально-наукового інституту права та підготовки фахівців для
підрозділів Національної поліції
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, Україна

Шепіль Катерина Олександрівна

курсантка Навчально-наукового інституту права та підготовки фахівців для
підрозділів Національної поліції
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, Україна

Науковий керівник: Поливанюк Василь Дмитрович

кандидат юридичних наук, доцент
професор кафедри тактико-спеціальної підготовки
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, Україна

Особливо важливим для дослідження є діяльність правоохоронних органів у забезпеченні громадської безпеки та порядку під час воєнного стану, зокрема у сфері обмеження конституційних прав і свобод громадян, а також прав і законних інтересів юридичних осіб. У зв'язку з тим, що працівники правоохоронних органів часто виношують рішення про обмеження конституційних прав у надзвичайних умовах, легітимність їхніх дій пізніше піддається оцінці відповідальними особами, при цьому важко оцінити реальні обставини в момент прийняття рішення.

У ситуації, коли Україна зіткнулася з військовою агресією з боку російської федерації, стає актуальним завдання удосконалення правової основи для діяльності Національної поліції, спрямованої на фіксацію, документування та розслідування злочинів, скоєних військовослужбовцями РФ проти мирного населення України. Це обумовлено тим, що 3 квітня 2022 року Президент України оголосив про створення спеціального механізму правосуддя для притягнення до відповідальності осіб, причетних до злочинів проти українського народу [1].

В умовах нестандартних ситуацій під час війни взаємодія між військовими та поліцейськими силами є критично важливою для ефективного забезпечення безпеки та порядку. У таких обставинах обидві сили мають виконувати унікальні завдання, спрямовані на забезпечення національної безпеки та захист громадян. З давніх часів професійна діяльність щодо захисту громадян, їх прав та свобод, боротьба зі злочинністю спиралась на спеціальні знання, що обумовило необхідністю постійної

професійної підготовки працівників та вдосконалення їх вмінь і навичок до виконання своїх обов'язків.

Оволодіння знаннями, уміннями і навиками, постійне удосконалення професійної майстерності є службовим обов'язком всього рядового і начальницького складу як підрозділів поліції так і військових, особливо якщо це стосується спільних дій та взаємодії [2].

Реагування на значущі загрози в галузі громадського порядку та забезпечення громадської безпеки вимагає масштабного використання сил і засобів правоохоронних органів, формувань та відповідних служб держави. В районах, де виникають кризові ситуації, зазвичай створюються групи військ, що виконують повний спектр службово-бойових завдань з метою локалізації ситуації і нейтралізації її наслідків.

Особливості діяльності поліції в умовах режиму воєнного стану визначені чинним законодавством, насамперед це Закон України «Про правовий режим воєнного стану» від 12.05.2015 р. Згідно з цим законом, органи Національної поліції під час введення режиму воєнного стану сприяють діяльності військової адміністрації, суду, органів прокуратури, юстиції тощо; перед військовою адміністрацією звітують про стан законності, боротьби зі злочинністю, охорони громадського порядку та результати діяльності на відповідній території [3].

Військові сили здебільшого відповідають за ведення бойових операцій, оборону країни від зовнішнього вторгнення та забезпечення територіальної цілісності. У той час як поліцейські сили здійснюють контроль за громадським порядком, реагують на правопорушення та ведуть слідчу роботу.

Важливість взаємодії між цими двома видами сил полягає в узгодженому інтегрованому підході до вирішення ситуацій, що виникають в умовах війни. Військові можуть надавати підтримку поліцейським силам у вирішенні завдань громадського порядку та правопорядку, зокрема під час евакуації цивільного населення, охорони важливих об'єктів та інших аспектів, пов'язаних із забезпеченням безпеки на території.

З іншого боку, поліцейські можуть забезпечувати підтримку військовим у забезпеченні правопорядку в зоні конфлікту, проводити розслідування та призначати області, де потрібна цивільна адміністрація. Важливою є також взаємодія в області інформаційного обміну, що дозволяє краще реагувати на динаміку ситуації та приймати обґрунтовані стратегічні рішення.

Загальна мета взаємодії військових та поліцейських сил в умовах нестандартних ситуацій під час війни полягає в забезпеченні безпеки громадян, збереженні стабільності та покращенні умов для подальшого ведення бойових дій чи відновлення нормального функціонування суспільства.

Умови воєнного стану накладають додаткові виклики на обидва види сил, і важливо, щоб їх взаємодія була спрямована на досягнення спільної мети - забезпечення безпеки та захисту прав громадян. Взаємодія військових і поліцейських сил вимагає гнучкості, координації та взаєморозуміння, зокрема в умовах невизначеності та нестабільності, які супроводжують воєнні конфлікти. Загалом, взаємодія військових та поліцейських сил в умовах воєнного стану є ключовим елементом для забезпечення безпеки громадян та ефективного вирішення надзвичайних ситуацій.

Список використаних джерел:

1. Інформація офіційного інтернет-представництва Президента України від 03.04.2022. URL: <https://www.president.gov.ua/news/volodimir-zelenskijinicuyue-stvorennya-specialnogo-mehaniz-74057> (дата звернення: 12.12.2023)

2. Завістовський, О., & Поливанюк, В. (2023). ВДОСКОНАЛЕННЯ ПИТАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ПРАЦІВНИКІВ ПІДРОЗДІЛІВ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ НА ЕТАПІ ВИКЛИКІВ СУЧАСНОСТІ. *Матеріали конференцій МЦНД*, (17.11.2023; Івано-Франківськ, Україна), 110–112. вилучено із <https://archive.mcnd.org.ua/index.php/conference-proceeding/article/view/816>
3. Большаков С.В. Оперативно-розшукове забезпечення службовобойової діяльності Національної поліції під час виникнення кризових ситуацій, що загрожують національній безпеці: постановка проблеми. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2018. № 2. URL: <https://visnik.dduvs.in.ua/wp-content/uploads/2019/07/2-18-ua/18.pdf>